

بررسی رابطه فناوری و امنیت غذایی در کشور ایران: رویکرد همگرایی ARDL

بهمن خانعلی زاده^۱*

دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد تهران جنوب، ایران
واحد بازرگانی شرکت دانش بنیان فرآوردهای غذایی آذرنوش شکوفه
Khanali.bahman@yahoo.com

چکیده

"غذا" همواره بخش مهمی از زندگی بشر بوده و نقش حیاتی آن رو به گسترش می‌باشد. امنیت غذایی یکی از عمده‌ترین مشکلات جهان طی قرن حاضر و آینده خواهد بود. برشمردن اهمیت مساله امنیت غذایی و مطرح کردن آن بعنوان یک معضل حساس جهانی، مقابله اصولی با این بحران را می‌طلبد. امنیت غذایی و تبعات جانبی آن موضوعی است که بطور مستقیم یا غیرمستقیم دامنگیر تمامی کشورهای جهان است. امروزه دولت‌ها با مشکلات پیچیده و عدیده‌ای در زمینه غذا و خطر ناامنی غذایی مواجه هستند. به همین منظور توجه به تأمین امنیت غذایی و شناسایی متغیرهایی که بر آن تأثیر می‌گذارد از جمله دغدغه‌های مهم هر دولت می‌باشد. بطوریکه هریک از دولت‌ها برای رویارویی با این نیاز مهم راهکارها و سیاست‌های خاصی را اتخاذ می‌کنند تا امنیت غذایی و نهایتاً امنیت ملی کشور خود را تأمین نمایند. در این راستا در جهت نیل به هدف اصلی از این پژوهش، رابطه فناوری و امنیت غذایی در کشور ایران برای دوره زمانی ۱۳۹۳-۱۳۶۹ با استفاده از آزمون خود توضیح با وقفه‌های گسترده (ARDL) می‌باشد. نتایج تجربی ما نشان داد که رابطه هم‌جمعی بین متغیرهای مورد بررسی برقرار است. علاوه بر این، وجود رابطه بلندمدت و کوتاه مدت بین تمامی متغیرهای مدل تأیید گردید. همچنین نتایج پژوهش حاکی از آن است که تأثیر متغیر فناوری بر امنیت غذایی در کشور ایران مثبت است در حالیکه افزایش جمعیت تأثیری منفی را نشان می‌دهد لذا سیاست‌هایی که منجر به افزایش بکارگیری فناوری در بخش تولید غذایی می‌تواند به ارتقای سطح امنیت غذایی کمک شایانی نماید.

واژه‌های کلیدی: امنیت غذایی، فناوری، ARDL، ایران.

۱- مقدمه

غذا و تغذیه یکی از ابعاد اساسی زندگی، سلامت و همچنین رفاه جامعه است.. از دیدگاه توسعه ملی، عدالت اجتماعی و رشد اقتصادی، تأمین غذای کافی، کمیت و کیفیت الگوی غذای مصرفی و سلامت تغذیه‌ای افراد جامعه، محور اصلی و تعیین کننده در بستر حرکت انسان محوری است و سوء تغذیه، نیروی بازدارنده مؤثر بر فرایند توسعه ملی محسوب می‌شود و از سویی امنیت غذایی ارتباط کاملاً مستقیم با عدالت محوری دارد. منشأ امنیت غذایی به عنوان یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های امنیت ملی، به بحران غذا در اوایل دهه ۱۹۷۰ در جهان برمی‌گردد (سپهوند و همکاران، ۱۳۹۳). امنیت غذایی در حقیقت بیان یک جامعه توسعه یافته و عنصر اصلی سلامت فکری، روانی و جسمی اعضای آن می‌باشد. این در حالی است که طبق توصیه‌های سازمان خوار و بار جهانی بر ضرورت اتخاذ سیاست‌های ملی امنیت غذایی توسط